

Kanaatimce bilim meraklı, san'at ise zevkten doğar. Zanaat ve tekniği zorlayan ise ihtiyaç olmuştur.

Hekimliğin içerisinde ihtiyaç vardır. Hâlen de zorunluluk olduğuna göre, hekimliği bir bakıma zanaat kabul etmek mümkündür. Ancak modern tıbbı geçişle tıbbı araştırma ilâve edilmiş ve bununla tababet bilimsel bir nitelik de kazanmıştır.

Bilim tabiatın sırrını çözmeyi hedef tutar. İnsan da tabiatın bir parçasıdır. O halde bilim, hekimlik ve tabiat bir noktada buluşur.

Dr. Mecit Doğru

30 Nisan 1979

Dr. Doğru

A. Ü. Tıp Fakültesi
Genel Cerrahi Kliniği
Profesörü

Doğum yeri ve yılı:
23/12/1929 Ardahan

PROF. DR. ABDÜLMECİD DOĞRU'YA VEDA EDERKEN

Prof. Dr. Fuat Aziz GÖKSEL

Burada bulunan saygıdeğer insanlar,

Ve siz, sevgili öğrencilerimiz,

Bilmenizi isterim ki, bir büyük adamın tabutu karşısındayız.

Büyük adamlar ömürlerini adadıkları amaçları ile ve ömürlerine anlam veren eylemleri ile «büyük adam» olurlar. Onlar, kendilerine biçtikleri misyonu gerçekleştirebildikleri çapta ve ardlarından gelenlere yetkin bir örnek oluşturabildikleri ölçüde büyürler.

Mecid Doğru çağımız Türk aydınının, hepimizin, yaşadığı manevi çileyi, Doğu-Batı çelişkisini, bütün sancıları ile yaşamış, bu dilemma'yı aşmak ve kendi eylemi ile arkasındaki gençlere bir örnek sergilemek yoluna başını koymuştur.

Baş koyanlar, başını verir...

O bunu biliyordu; yolunda bilinçle ve inatla yürüdü; başını verdi.

Onun kariyeri aşmaktı; aşmak ve yükselmek... Yükseltmek...

Çağdaş insanımız için belirlediği hedef, Yurtta ve Dünyada feth edilmedik doruk bırakmamaktı. Merak duymak, açılmak, kurcalamak, yöntemli ve kararlı bir çaba ile maddi-manevi doruklara yükselmek onun insana lâyıık gördüğü yaşama biçimi idi.

Macid Doğru'yu hüzne ve öfkeye boğan şey «Şark'ın bin yıllık uykusu», doğu dünyası insanının içe kapanıklığı, meraksızlığı, hareketsizliği idi. Garip bir rastlantı : Yurdumuzun en doğusunda doğmuş olan Mecid, içimizde en «Batılı» olandı. Bizim yaşamamış olduğumuz Rönesans ve Reform dönemlerinin yarattığı batılı insanın temel karakteristiklerini, onun merak dürtüsünü, yöntem kaygısını, girişkenliğini, ekspansif ve eyleme dönük güdülerini iyi tanır; sayısız gezile-

rinde tanık olduğu, karşılaştırdığı «doğu kişiliği» - «batı kişiliği» farklarını vurgulayarak belirtirdi. Onun seçtiği ve önerdiği yaşama biçimi batı insanıninki idi.

Bütün enerjisini bu yolda seferber etti.

Mecid Doğru, daha gencecik bir lise öğrencisi iken, okul Fransızcası'nın bir işe yaramayacağını anlayıp, yabancılardaki dersleri almağa başlamıştı. Kariyer olarak Tıp dalları arasında en «girişimci» olanını, Cerrahi'yi seçti. Bilgisini ve yeterliliğini geliştirmek için gittiği yabancı ülkelerde var gücü ile çalıştı. Şimdi burada bulunan bazı arkadaşlarımla birlikte, biz aynı günde Doçent olmuştuk. Onun akademik kariyeri, tıpkı sportif kariyeri gibi, bitmez tükenmez bir tırmanma ve açılma çabası içinde geçti. Hastanelerimizin çoğunda «serum fizyolojik» ile «serum glikoze»nin Post-op bakım için yeterli görüldüğü bir dönemde Cerrahi Fizyoloji'nin önemini tanıtan, su ve elektrolit dengesinin inceliklerini derinlemesine işleyen, hepimizin okuduğumuz o kocaman kitabı yazdı. Eksperimantal Cerrahi'nin yeni yeni adını duyduğumuz yıllarda o, hayvan laboratuvarından çıkmaz, köpeklerle uğraşır dururdu.

Mecid bizim akranımız, bizim kuşağımızın adamı; fakat kariyeri ile, idealleri ile, aksiyonu ile geleceğin adamı idi. O benim arkadaşım. Tanışıklığımız otuz yılı aşmıştır; fakat son on iki yıl içinde yakın ve pek tatlı bir arkadaşlığımız olmuştur. Samsun dönüşünde odasına uğradığımızda, bana geçen yüzyılın ünlü Azerbaycan şairi Sabir'in, kirilik alfabeden yaptığı ve yayımladığı, «Hophopname» transkriptini verdi. O zamandan beri onun Filolog ve Türkolog yönünü tanıyıp, takdir ettim. Türk diyeleklerine vakıftı. Bana verdiği Özbekçe bir İncil hâlâ masamın gözünde durur. Son yayımladığı «Gagavuz Dili Sözlüğü» bu alandaki değerini kanıtlayan güzel bir örnektir.

Mecid Doğru, Türkolog olduğu kadar, şoven ve dangalak olmayan samimi bir Türk milliyetçisi idi. Her öğle yemeğinde, ünlü masamızın etrafında, yaşitlarımızın ve dostlarımızın arasında, en tatlı saatlerimizi birlikte geçirdik. Birbirimize takılmalar, çeşitli yöre ağızlarından anekdotlar, şakalar masamızın neş'esi idi. O grubun, Mecid Doğru'nun, Kâzım Türker'in, benim ve başkalarının adeta tiryakilikle hep bir araya gelmemiz; bu kadar sıcak, bu kadar yakın bir havayı soluma-

mız bazılarına garip gelebilir. Oysa biz akranlarız; aynı çağın, aynı çevrenin insanlarıyız... Tasada ve kıvançta bir insanlarız biz. Birbirimize takılmamızdır bizi «biz» kılan.

Mecid, şimdi biz kime takılacağız, kimi kızdıracacağız? Kim kızdıracak bizi?...

Hani bir gün demiştin : «Her kuş kendi oymağı ile uçar» diye...

Bizim oymağımız gitgide seyreliyor Mecid...

Ama hiç gözün arkada kalmasın. Bugün şuna kesinlikle eminim ki, bu çocuklar senin yüzünü kara çıkarmayacak. Hani şu çocuklar var ya... senin öğrencilerin... vizitlerde arkandan gelenler... dağ yollarında peşine düşüp tırmananlar... Onlar senin çıkmadığın doruklara çıkacaklar. Çünkü onların önünde senin gibi biri vardı.

MECİT DOĞRU VE AHMET BİLGE AĞITI

*Biz dağlara aşık
Tırmandık Ağrı'nın doruğuna
Bayrağı ve Kuran'ı bıraktık*

*Çıktık nicesinin zirvesine
Kaç kez ölümle karşılaştık
Korkmadık*

*Biz cerrahdık
Çok ölüm gördük
Çok hasta kurtardık*

*İnsan dağlarda solur enginliği
Yaşar özgürlüğü yüceliği
Yaşadık*

*Dağlar vardır
Tek başlarındadır
Dağlar var sanki gerdanlık*

*Kimisi ateş saçar gökyüzüne
Titretir insanları
Bir gazaptır Tanrısallık*

*Gizemlidir doruklar
Kimi zaman gösterir yüzlerini
Kimi zaman gizler bir beyazlık*

*Tanrı'nın sesi duyulur oralarda
Musa konuşmuş Tur'da
Düşünülür yokluk varlık*

*Erciyes bir Tanrıça gibisin
Görkemli çekici suskun
Senin uğruna ölümü göze aldık*

*Sen ölümsüzlüğü anlatan dağ
Bağrına basmak mı istedin ikimizi
Ölümü anımsatacaksın artık.*

Kasım 1991

Mehmet Cemil UĞURLU